

Beleidsplan 2025-2030

Vindplaats van geloof, hoop en liefde

Vindplaats
van geloof, hoop
en liefde

Protestantse Gemeente Monnickendam

November 2025

Inhoudsopgave

- Inleiding
- Hoofdstuk 1 – Missie en Visie
- Hoofdstuk 2 – Pastoraat
- Hoofdstuk 3 – Eredienst
- Hoofdstuk 4 – Bestuur en Leiderschap
- Hoofdstuk 5 – Financieel
- Hoofdstuk 6 – Evaluatie en Bijsturing
- Hoofdstuk 7 – Stip op de Horizon
- Slotwoord

Inleiding

Dit beleidsplan beschrijft de koers van de Protestantse Gemeente Monnickendam voor de periode 2025-2030. Het is ontstaan uit gesprekken, visiesessies en gezamenlijke reflectie op wie wij zijn als gemeente en wie wij willen zijn in de toekomst.

Het plan bestaat uit zeven samenhangende hoofdstukken die elkaar versterken en aanvullen. Elk hoofdstuk eindigt met concrete beleidsrichtlijnen die dienen als handvatten voor uitvoering en evaluatie. Samen vormen deze hoofdstukken een samenhangend verhaal over onze identiteit, onze opdracht en onze toekomst als geloofsgemeenschap.

Ons motto 'Vindplaats van geloof, hoop en liefde' geeft aan waar wij voor staan: een gemeente waar mensen elkaar vinden, waar geloof wordt gevoed, waar hoop wordt gedeeld en waar liefde wordt uitgeleefd in woorden en daden.

We nodigen u uit om kennis te nemen van onze plannen, mee te denken en bij te dragen aan een levendige en betekenisvolle gemeenschap in Monnickendam.

Hoofdstuk 1 – Missie en Visie

1.1 Inleiding

De Protestantse Gemeente Monnickendam is een geloofsgemeenschap waarin wij elkaar willen zien, horen en ondersteunen. Ons geloof krijgt betekenis in de manier waarop wij leven, viëren en omzien naar elkaar. Missie en visie geven richting aan alles wat wij doen: in erediensten, pastoraat, diaconaat, gemeenteopbouw en activiteiten voor jong en oud.

Onze roeping is om Gods liefde zichtbaar te maken in het dagelijks leven — in vertrouwen, in woorden en in daden.

1.2 Onze Missie

Onze missie verwoordt de kern van ons gemeente-zijn:

“Gods liefde krijgt betekenis in jouw leven.”

Daarmee bedoelen wij dat ieder mens, ongeacht leeftijd of achtergrond, mag ervaren dat Gods liefde nabij is, richting geeft en inspireert.

Onze missie wordt zichtbaar in vier pijlers die het hart vormen van ons gemeentelven:

- Eredienst – samen viëren, luisteren en ontvangen.
- Pastoraat – omzien naar elkaar in vreugde en verdriet.
- Diaconaat – zorg voor de naaste, dichtbij en ver weg.
- Gemeente-activiteiten – ontmoeting, leren, delen en samengroeien in geloof.

1.3 Onze Visie

Wij willen een gemeente zijn waarin geloof, hoop en liefde zichtbaar worden in onderlinge verbondenheid en in onze plaats in de samenleving. Onze visie wordt gedragen door drie kernwoorden:

Vertrouwen

Ons vertrouwen in God draagt ons door alle veranderingen heen. Wij willen een plek zijn waar mensen rust, kracht en houvast vinden.

Liefde

Alles wat wij doen staat in het teken van Gods liefde — in woorden, in daden en in de manier waarop wij elkaar benaderen.

Samenleven

Gemeente-zijn betekent dat wij elkaar ontmoeten, ondersteunen en inspireren. We geloven dat geloof groeit in relatie met anderen.

1.4 Praktische Uitwerking

Om onze missie en visie zichtbaar en concreet te maken, richten wij ons in deze beleidsperiode op vier centrale aandachtspunten:

1. Een gastvrije en open gemeente

Wij willen dat iedereen zich welkom en gezien voelt — in de vieringen, bij activiteiten en in de dagelijkse omgang. Gastvrijheid is een manier om Gods liefde praktisch te tonen.

2. Verhalen van geloof en leven delen

Wij willen ruimte maken voor verhalen, getuigenissen en ervaringen. Het delen van vreugde, vragen, zorgen en geloofsweg maakt zichtbaar hoe God werkt in ons leven.

3. Generaties verbinden

Wij creëren ontmoetingsplekken en activiteiten waarin jong en oud elkaar vinden, elkaar ondersteunen en van elkaar leren.

4. Vertrouwen en liefde zichtbaar maken

In eredienst, pastoraat, diaconaat en activiteiten willen wij uitstralen dat vertrouwen op God en liefde voor de naaste de kern vormen van ons handelen.

1.5 Beleidslijn

- Missie en visie vormen de basis voor al ons handelen.
- Wij werken vanuit vier pijlers: eredienst, pastoraat, diaconaat en activiteiten.
- Wij leggen nadruk op gastvrijheid, verbinding tussen generaties en zichtbaar geloof in de praktijk.
- Wij kiezen voor eenvoudige, herkenbare taal die past bij alle gemeenteleden.

1.6 Conclusie

Missie en visie zijn niet alleen woorden, maar richtingaanwijzers voor een gemeente die wil leven vanuit Gods liefde en vertrouwen. Zij geven ons houvast in een tijd van verandering en nodigen ons uit om samen te bouwen aan een kerk die gastvrij, zorgzaam en vitaal is.

Als Protestantse Gemeente Monnickendam willen wij een gemeenschap zijn waarin iedereen mag ervaren:

Gods liefde krijgt betekenis in jouw leven — in vieren, omzien, delen en dienen.

Beleidsrichtlijnen Missie en Visie

De volgende beleidsrichtlijnen zijn afgeleid uit dit hoofdstuk en dienen als concrete handvatten voor uitvoering en monitoring:

1. De missie 'Gods liefde krijgt betekenis in jouw leven' vormt de leidraad voor alle gemeenteactiviteiten en besluitvorming
2. Jaarlijks wordt tijdens de kerkraadsdag geëvalueerd of visie en missie nog aansluiten bij de actuele ontwikkelingen binnen de gemeente
3. Bij nieuwe initiatieven toetst de kerkenraad expliciet of deze bijdragen aan één of meerdere van de vier pijlers: eredienst, pastoraat, diaconaat of gemeente-activiteiten
4. De missie wordt actief gecommuniceerd via website, kerkblad en bij ontvangst van nieuwe gemeenteleden
5. Elk jaar worden concrete doelstellingen geformuleerd die de missie vertalen naar praktische acties

Hoofdstuk 2 – Pastoraat

2.1 Inleiding

Pastoraat behoort tot de kern van ons gemeente-zijn. In het omzien naar elkaar krijgt geloven betekenis: door aandacht, nabijheid, meeleven, een luisterend oor en het delen van vreugde en verdriet. In pastorale zorg wordt zichtbaar wie wij samen willen zijn: een gemeenschap waarin mensen elkaar dragen, bemoedigen en versterken.

We geloven dat pastoraat niet alleen een taak is van ambtsdragers, maar van de hele gemeente. Het begint bij een houding van openheid en zorg voor elkaar, in de geest van Christus, de Goede Herder.

Ons doel is dat iedereen in de Protestantse Gemeente Monnickendam zich gezien en gekend voelt — jong en oud, nieuwkomers en vertrouwde gezichten, betrokken leden en mensen die juist wat meer afstand ervaren.

2.2 Een breed gedragen pastoraat

Pastoraat is een gezamenlijke opdracht. Ouderlingen en predikant dragen de formele verantwoordelijkheid, maar zij staan daarin niet alleen. Pastoraat omvat zowel de relatie van mens tot mens als de verbinding van mensen met God. Deze dubbele beweging — horizontaal en verticaal — vormt de basis van onze pastorale zorg.

Pastoraat reikt verder dan alleen de binnenkant van de gemeente. De zorg is er ook voor mensen met weinig of geen binding met de kerk, maar die wel behoefte hebben aan een luisterend oor, steun of begeleiding.

Onze pastorale zorg bestaat uit verschillende vormen:

- Basispastoraat: het omzien naar elkaar in het dagelijks leven.
- Wijkteams: zes wijken met ieder een eigen team van ouderlingen, diakenen en vrijwilligers.
- Structurele aandacht: alle gemeenteleden minimaal één keer per vier jaar bezoeken, plus jaarlijks groot-huisbezoek of een gelijkwaardig moment.

Het doel is een pastorale praktijk waarin niemand buiten beeld raakt en iedereen zich verbonden weet.

2.3 Aandacht voor jongere generaties

Pastorale zorg richt zich van oudsher vaak op ouderen, maar ook jongere generaties hebben behoefte aan verbinding, richting en gesprek. Dat vraagt om andere vormen en accenten.

Kinderen en tieners vinden pastorale aandacht binnen het jeugdwerk. Voor jongvolwassenen (18–35 jaar) richten wij een nieuw wijkteam op — Wijk 7 — dat ruimte biedt voor ontmoeting, gesprek en begeleiding.

Ons uitgangspunt is dat pastoraat intergeneratief is: het is er voor iedereen, maar in vormen die passen bij verschillende levensfasen.

2.4 Gesprekken over geloof en leven

Pastoraat is meer dan bezoeken alleen. Het is ook het creëren van plekken waar mensen met elkaar in gesprek kunnen over geloof, vragen en ervaringen.

We stimuleren:

- kleine groepen en themabijeenkomsten;
- ontmoetingsmomenten zoals koffieochtenden, maaltijden en gespreksavonden;
- samenwerking met omliggende gemeenten.

Door actief te communiceren over deze bijeenkomsten, hopen we de betrokkenheid te vergroten.

2.5 De rol van de predikant

De predikant blijft een herkenbare figuur in het pastoraat, vooral in situaties van rouw, ziekte, geloofsvragen of ethische dilemma's. Voor veel oudere gemeenteleden geldt: "Een bezoek van de predikant is een bezoek van de kerk."

Het is niet mogelijk dat de predikant alle bezoeken doet. Daarom:

- zijn wijkteams eerste aanspreekpunt;
- wordt de predikant vooral ingezet waar de aanwezigheid het meest betekenisvol is;
- worden taken verdeeld zodat niemand overvraagd raakt.

Dit zorgt voor een gezonde balans tussen nabijheid en haalbaarheid.

2.6 Een veilige kerk

Pastorale zorg vraagt om vertrouwen. Daarom:

- gaan pastorale bezoekers zorgvuldig om met privacy en grenzen;
- hanteren zij professionele nabijheid;
- krijgen zij toerusting via jaarlijkse avonden en trainingen.

Daarnaast is er een extern vertrouwenspersoon beschikbaar via samenwerking met omliggende gemeenten.

2.7 Conclusie

Pastoraat is een wezenlijk onderdeel van onze gemeente. Door een breed gedragen structuur, aandacht voor jong en oud, ruimte voor geloofsgesprekken en een duidelijke rolverdeling bouwen wij aan een gemeenschap waarin mensen worden gezien, gehoord en gedragen.

We willen dat Gods liefde zichtbaar wordt in zorg, nabijheid en verbondenheid — vandaag én in de toekomst

Beleidsrichtlijnen Pastoraat

De volgende beleidsrichtlijnen zijn afgeleid uit dit hoofdstuk en dienen als concrete handvatten voor uitvoering en monitoring:

6. Jaarlijks vindt er groot-huisbezoek plaats of een gelijkwaardig persoonlijk contactmoment
7. De zes wijkteams komen minimaal vier keer per jaar bijeen om de pastorale zorg in hun wijk te bespreken en af te stemmen
8. Er wordt een nieuw wijkteam opgericht (Wijk 7) specifiek gericht op jongvolwassenen (18-35 jaar) met aangepaste werkvormen
9. Het pastoraal team komt maandelijks bijeen om complexe situaties te bespreken en onderlinge afstemming te waarborgen
10. Pastorale vrijwilligers ontvangen jaarlijks scholing en worden ondersteund met intervisiemomenten
11. Bij rouw en crisissituaties wordt binnen 24 uur contact gelegd met betrokkenen

Hoofdstuk 3 – Eredienst

3.1 Inleiding

De eredienst is het hart van de Protestantse Gemeente Monnickendam. Hier komen wij samen om ons geloof te vieren, om te luisteren naar het Woord van God, om te bidden en om elkaar te ontmoeten. In de eredienst ontvangen wij inspiratie voor het leven van alledag en ervaren wij verbondenheid met God en met elkaar.

Onze gemeente bestaat uit verschillende generaties, achtergronden en vormen van geloofsbeleving. Daarom willen wij erediensten vormgeven die herkenbaar zijn, ruimte geven aan traditie én openstaan voor vernieuwende vormen die passen bij deze tijd. De eredienst is een plek waar iedere bezoeker — jong of oud, vertrouwd of nieuw — zich welkom mag weten.

3.2 Een herkenbare kern

De eredienst kent een vaste kern die richting geeft en houvast biedt:

- ruimte voor het Woord in een vorm die past bij het karakter van de dienst,
- Gebed en stilte,
- Muziek en zang,
- Rituelen en symboliek passend bij het kerkelijk jaar,
- Zegen,
- De ontmoeting tussen gemeenteleden.

Binnen die vaste basis is ruimte om vorm en inhoud af te stemmen op de diversiteit binnen de gemeente. Zo blijft de eredienst herkenbaar en tegelijk levendig en aansprekend.

3.3 Alle generaties samen

Wij willen erediensten waarin iedere generatie zich gezien en aangesproken voelt. Dat betekent dat wij in de liturgie, taal, muziek en momenten in de viering rekening houden met verschillende leeftijden. Kinderen, jongeren en volwassenen krijgen ieder een natuurlijke plek in de viering. Generatiediensten, symbolische momenten en toegankelijke taal helpen om de eredienst een plek te laten zijn waar iedereen zich thuis voelt.

Het samen vieren van jong en oud versterkt het gemeente-zijn en maakt zichtbaar dat geloof een gedeeld verhaal is dat door generaties heen wordt doorgegeven.

3.4 Variatie in liturgie en muziek

Onze gemeente waardeert een brede muzikale en liturgische traditie. Daarom kiezen wij bewust voor variatie in de manier waarop wij vieren. Dit kan zich uiten in:

- verschillende muziekstijlen zoals klassiek, modern, meditatief of Taizé,
- liturgische vormen die variëren van traditioneel tot eigentijds,
- themadiensten die aansluiten bij het kerkelijk jaar of maatschappelijke thema's,

- bijzondere vieringen zoals openlucht- of oecumenische diensten.

Deze variatie zorgt ervoor dat erediensten blijven aansluiten bij de breedte van onze geloofsgemeenschap en dat er ruimte is voor verdieping, inspiratie en ontmoeting.

3.5 Ruimte voor rituelen en symboliek

Rituelen helpen mensen om het geloof te verbinden met het dagelijks leven. Daarom geven we ruimte aan symboliek die herkenning, rust en betekenis biedt. Kaarsen, gebeden, het avondmaal, bloemschikkingen, momenten van stilte en rituelen rond het kerkelijk jaar dragen allemaal bij aan de beleving van de eredienst.

Door enkele vaste rituelen een structurele plaats te geven ontstaat er continuïteit, terwijl andere rituelen kunnen wisselen per thema of seizoen. Zo blijft de eredienst toegankelijk, herkenbaar en rijk aan betekenis.

3.6 Toegankelijke en uitnodigende vieringen

Wij willen dat iedereen de eredienst goed kan volgen en begrijpen. Daarom besteden wij aandacht aan duidelijke taal, korte toelichting bij onderdelen van de liturgie en een overzichtelijke orde van dienst. Wij vinden het belangrijk dat bezoekers — of zij nu al jaren komen of voor het eerst binnenstappen — zich welkom voelen en de viering kunnen meebelevén.

Gastvrijheid, helderheid en zorgvuldigheid zijn sleutelwoorden in de manier waarop wij onze erediensten vormgeven.

3.7 Conclusie

De eredienst vormt het kloppend hart van onze gemeenschap. Door aandacht te geven aan herkenbaarheid, generaties, variatie, symboliek en toegankelijkheid bouwen wij aan vieringen die inspireren, verbinden en verdiepen.

Zo blijven de erediensten van de Protestantse Gemeente Monnickendam plekken waar mensen samenkomen om geloof te delen, kracht te ontvangen en elkaar te ontmoeten in vertrouwen en liefde.

Beleidsrichtlijnen Eredienst

De volgende beleidsrichtlijnen zijn afgeleid uit dit hoofdstuk en dienen als concrete handvatten voor uitvoering en monitoring:

12. Het kerkelijk jaar vormt het liturgische raamwerk, met bewuste aandacht voor hoogtepunten en stilte-perioden
13. Jaarlijks worden minimaal vier generatiediensten georganiseerd waarin alle leeftijden actief participeren
14. Er wordt gestreefd naar muzikale diversiteit: minimaal 30% van de diensten bevat eigentijdse muziek naast traditionele kerkmuziek
15. Bij elke eredienst is er een moment specifiek gericht op kinderen (kinder moment) of worden kinderen actief betrokken
16. De liturgie wordt bij herhaling geëvalueerd met zowel oudere als jongere gemeenteleden om draagvlak te behouden
17. Themadiensten worden gebruikt om actuele levensvragen en maatschappelijke thema's te verbinden met geloof
18. Gastvoorgangers en -musici worden ingezet om verrijking en diversiteit te brengen, met behoud van herkenbare elementen

Hoofdstuk 4 – Bestuur en Leiderschap

4.1 Inleiding

Bestuur en leiderschap zijn van groot belang voor een gezonde en toekomstgerichte kerk. De Protestantse Gemeente Monnickendam kiest voor een bestuursstructuur die eenvoudig, duidelijk en werkbaar is. De kerkenraad vormt de plaats waar visie, verantwoordelijkheid en samenwerking samenkomen.

Met deze structuur willen wij de vergaderdruk verminderen, ruimte creëren voor overleg dat ertoe doet en het bestuurlijke werk toegankelijk houden.

4.2 De kerkenraad als centraal bestuur

De kerkenraad is het enige bestuurlijke orgaan binnen onze gemeente. Om het werk goed te kunnen doen en de belasting voor ambtsdragers behapbaar te houden, vergadert de kerkenraad in twee vormen: in kleine samenstelling en in voltallige vorm.

De maandelijkse kerkenraad in kleine samenstelling bestaat uit:

- de voorzitter van het College van Kerkrentmeesters
- de voorzitter van de Diaconie
- de voorzitter van de Kerkenraad
- de predikant
- de scribe
- twee ouderlingen
- één extra lid vanuit de Diaconie
- één extra lid vanuit het College van Kerkrentmeesters

Deze samenstelling zorgt voor brede vertegenwoordiging van het gemeentelieven, terwijl de vergadergroep werkbaar en overzichtelijk blijft. Bij specifieke onderwerpen kunnen andere gemeenteleden of commissies worden uitgenodigd.

4.3 Maandelijkse vergadering van de kerkenraad (kleine bezetting)

De kerkenraad komt 10 tot 11 keer per jaar bijeen in kleine bezetting. Dit overleg is het moment waarop:

- beleid wordt besproken en uitgewerkt,
- de voortgang van het gemeentelieven wordt gevolgd,
- informatie vanuit de colleges wordt gedeeld,
- besluiten worden genomen die nodig zijn voor de praktijk van het gemeentelieven,
- pastorale, diaconale en organisatorische ontwikkelingen worden besproken.

Door de bezetting klein te houden, blijft de kerkenraad wendbaar en efficiënt.

4.4 Notulen en samenwerking tussen de colleges

De colleges van Kerkrentmeesters, Diaconie en Ouderlingen houden hun eigen vergaderingen. In die vergaderingen worden:

- de notulen van de kerkenraad standaard besproken,
- besluiten en signalen teruggekoppeld naar de eigen teams,
- nieuwe vragen of agendapunten verzameld, die via de scribe worden ingebracht in de kerkenraad.

Zo blijft de informatiestroom helder, zonder extra overlegmomenten of parallelle structuren.

4.5 Vergaderdruk en taakbelasting

Door te werken met één bestuursorgaan dat in twee vormen samenkomt, blijft het bestuurlijke werk overzichtelijk. Voor veel ambtsdragers neemt de vergaderdruk af, omdat zij niet langer in meerdere overlegvormen hoeven te participeren.

Voor één groep blijft de druk gelijk:

- de voorzitters van de colleges,
- de predikant,
- en de scribe.

Zij nemen deel aan zowel hun eigen collegevergaderingen als aan de maandelijkse kerkenraadsvergaderingen. Deze dubbelrol hoort bij hun verantwoordelijkheid, maar doordat er geen extra bestuurslaag meer is, blijft de werkdruk helder en goed te hanteren.

4.6 Voltallige kerkenraad en kerkraadsdag

Naast de maandelijkse vergaderingen zijn er drie brede bijeenkomsten per jaar:

Twee keer per jaar een voltallige kerkenraad:

Alle ambtsdragers komen samen voor een brede kerkenraadsvergadering.

Doelen:

- gezamenlijke reflectie op het gemeenteleven,
- bespreken van bredere thema's en ontwikkelingen,
- ontmoeting en samenwerking tussen alle ambtsdragers.

Eén keer per jaar een kerkraadsdag:

Tijdens deze dag komen alle ambtsdragers samen voor:

- visieontwikkeling,
- toerusting,
- verdieping en spiritualiteit,

- het versterken van samenwerking en verbondenheid.

Deze momenten geven ruimte aan het grotere geheel en versterken de eenheid binnen het ambtelijk werk.

4.7 Conclusie

Met deze structuur kiest de Protestantse Gemeente Monnickendam voor een helder, eenvoudig en toekomstgericht bestuur. De kerkenraad vormt het centrum van besluitvorming, afstemming en samenwerking. Door te werken met een kleine kerkenraad die maandelijks vergadert en een voltallige kerkenraad die enkele keren per jaar samenkomt, ontstaat er rust, overzicht en ruimte voor zorgvuldige besluitvorming.

Zo bouwen wij aan een bestuurscultuur die past bij onze gemeente: samen, transparant, betrokken en gericht op ons geloof en onze toekomst.

Beleidsrichtlijnen Bestuur en Leiderschap

De volgende beleidsrichtlijnen zijn afgeleid uit dit hoofdstuk en dienen als concrete handvatten voor uitvoering en monitoring:

19. De kerkenraad in kleine bezetting vergadert 10-11 keer per jaar met maximaal 9 leden, ter bevordering van besluitvaardigheid
20. De voltallige kerkenraad komt 3-4 keer per jaar bijeen voor strategische keuzes en reflectie op het gemeenteleven
21. Jaarlijks wordt een kerkraadsdag georganiseerd voor evaluatie van het beleidsplan en teambuilding
22. Elk commissielid rapporteert minimaal twee keer per jaar over voortgang aan de relevante kerkenraadsfunctie
23. Nieuwe ambtsdragers ontvangen een inwerkprogramma inclusief mentor uit de kerkenraad
24. Besluiten worden zoveel mogelijk bij consensus genomen; bij stemming is een gewone meerderheid voldoende
25. Alle vergaderstukken worden minimaal vijf dagen voor de vergadering verspreid

Hoofdstuk 5 – Financieel

5.1 Inleiding

De Protestantse Gemeente Monnickendam staat voor grote uitdagingen. Net als veel andere kerken merken wij dat het aantal leden terugloopt. Dat heeft directe gevolgen voor de financiële draagkracht van de gemeente: minder leden betekent minder vaste bijdragen, terwijl de kosten voor onderhoud, energie en activiteiten niet vanzelf dalen.

Toch kijken wij met vertrouwen naar de toekomst. Wij geloven dat we, met de middelen die we hebben, samen een gemeenschap kunnen blijven waarin geloof, ontmoeting en zorg voor elkaar centraal staan. Geld is daarbij geen doel op zich, maar een middel om kerk te zijn: zichtbaar, betekenisvol en gastvrij in onze stad.

We streven naar een gezonde balans tussen wat we doen en wat we kunnen dragen: een goede afstemming van wat nodig is en wat past bij onze financiële mogelijkheden.

5.2 Onze visie op geld en middelen

Als gemeente zien wij onze middelen als het resultaat van gezamenlijke inzet, betrokkenheid en dankbaarheid. Alles wat we ontvangen – of dat nu tijd, talent of financiële steun is – gebruiken we zorgvuldig om onze missie als kerk waar te maken.

We hanteren drie uitgangspunten:

- Verantwoordelijkheid – iedereen draagt bij naar vermogen en betrokkenheid.
- Duurzaamheid – we beheren onze middelen met oog voor de toekomst en voor de schepping.
- Creativiteit – we zoeken nieuwe wegen om inkomsten te werven en mensen te betrekken, binnen én buiten de gemeente.

Onze visie op geld is positief en realistisch: we willen doen wat nodig en haalbaar is, zonder onnodige druk. Door open te communiceren en verstandig te plannen, kunnen we samen een sterke en veerkrachtige gemeente blijven.

5.3 Nieuwe inkomstenbronnen

Om onze financiële basis te verbreden, richten wij ons op drie sporen.

1. Vrienden van de Kerk

Ook mensen buiten onze eigen gemeente – oud-leden, sympathisanten en inwoners van Monnickendam – kunnen bijdragen aan het behoud en de toekomst van onze kerk. Dit versterkt de band tussen kerk en samenleving en maakt de kerk zichtbaar als een plek van ontmoeting, bezinning en cultuur.

2. Gebruik van kerkelijke ruimtes

Onze gebouwen zijn waardevolle plekken van samenkomst, maar worden niet altijd optimaal benut. Door ruimten beschikbaar te stellen voor concerten, lezingen, cursussen, spirituele diensten, rouw- en trouwdiensten en culturele evenementen, kunnen we extra inkomsten genereren én onze betekenis in de gemeenschap vergroten. De kerk blijft zo een levende plek van geloof, inspiratie en verbinding.

3. Nieuwe geefcultuur

Jongere generaties geven vaak anders: liever aan concrete projecten of activiteiten met zichtbaar resultaat. Daarom stimuleren we actiegericht en digitaal geven – bijvoorbeeld via projectdonaties of tijdelijke acties. Zo maken we geven eenvoudiger, transparanter en persoonlijker.

5.4 Kostenbewust en duurzaam beheer

Naast het vergroten van de inkomsten willen we bewust omgaan met onze uitgaven. Dat betekent dat we kritisch blijven kijken naar wat echt nodig is en dat we onze middelen slim inzetten.

We richten ons op:

- energiezuiniger en duurzamer onderhoud,
- efficiënte planning van reparaties en verbouwingen,
- samenwerking met andere gemeenten of organisaties om kosten te delen.

Duurzaamheid is voor ons niet alleen een financieel principe, maar ook een uitdrukking van zorg voor de schepping en verantwoordelijkheid voor de toekomst. Zo blijven onze gebouwen en middelen ondersteunend aan onze missie, en niet andersom.

5.5 Uitdagingen en realisme

We weten dat de opgave groot is. De terugloop in ledenaantal vraagt om nieuwe manieren van denken en handelen. Tegelijk geloven we dat er genoeg veerkracht, talent en creativiteit aanwezig is om de toekomst met vertrouwen tegemoet te zien.

Een belangrijk aandachtspunt is de betrokkenheid van jongere generaties. Zij hechten waarde aan betekenis en duidelijkheid: waarom doen we iets, en wat levert het op voor de gemeenschap? Door onze communicatie te verbeteren, projecten concreet te maken en successen zichtbaar te delen, kunnen we de verbinding versterken.

We kiezen voor hoopvol realisme: oog voor wat moeilijk is, maar met het geloof dat samenwerking en goede afstemming ons verder brengen.

5.6 Financiële samenhang en jaarplan

De komende jaren willen we onze inkomsten, uitgaven en activiteiten beter op elkaar afstemmen. Dat vraagt om duidelijke prioriteiten: wat is echt noodzakelijk, wat draagt bij aan onze missie, en wat kan anders of samen met anderen?

Om deze samenhang concreet te maken, stellen we elk jaar een jaarplan op.

In dit jaarplan:

- worden de voorgenomen activiteiten en projecten beschreven;
- wordt per activiteit gekeken naar de bijbehorende kosten en opbrengsten;
- wordt de planning verbonden met de jaarlijkse begroting.

Het nieuwe kerkelijk jaar loopt gelijk aan het kalenderjaar. Het jaarplan wordt, in samenhang met de begroting, door de kerkenraad en de colleges voorbereid en vormt het inhoudelijke en financiële kader voor het komende jaar. Door jaarlijks te plannen én tussentijds te toetsen, houden we zicht op:

- of activiteiten binnen de beschikbare middelen passen,
- waar bijsturing nodig is,
- en welke plannen moeten worden aangepast of uitgesteld.

Zo zorgen we dat inhoud en financiën niet los van elkaar staan, maar elkaar versterken.

5.7 Levendige gemeente

Een levendige gemeente is een gemeenschap die bruist van geloof, betrokkenheid en initiatief. Wij willen een kerk zijn die niet alleen leeft van bijdragen, maar ook zichzelf zo veel mogelijk financieel kan dragen. De begroting van de kerkgemeente zal daarbij financieel sluitend moeten zijn.

Dat betekent dat:

- activiteiten, projecten en vieringen zoveel mogelijk binnen het eigen budget worden georganiseerd;
- wanneer extra middelen nodig zijn, eerst wordt gekeken naar wat de gemeente zelf kan en wil bijdragen;
- waar passend gebruik wordt gemaakt van tijdelijke acties of projectgerichte fondswerving.

Op deze manier blijft de gemeente niet afhankelijk van incidentele giften, maar wordt zij gedragen door gezamenlijke verantwoordelijkheid. Zo bouwen we samen aan een duurzame toekomst, waarin geloof en financiën elkaar versterken en ondersteunen.

5.8 Vastgoed

Onze gebouwen vormen het zichtbare hart van onze gemeenschap. Ze bieden ruimte voor eredienst, ontmoeting en maatschappelijke betrokkenheid.

We streven naar:

- duurzaam en zorgvuldig onderhoud,
- verantwoord energiegebruik,
- multifunctioneel gebruik van ruimtes,
- samenwerking met andere organisaties waar dat zinvol is.

Zo blijven onze gebouwen niet alleen behouden, maar ook van betekenis: als plaatsen waar geloof, cultuur en gemeenschap elkaar ontmoeten.

5.9 Diaconie

De diaconie speelt een belangrijke rol in het mogelijk maken van zorg, verbondenheid en barmhartigheid, binnen én buiten onze gemeente. Binnen de kaders van de kerkorde is het college van diakenen bevoegd om financiële steun te verlenen aan personen, fondsen, instellingen en initiatieven die bijdragen aan het welzijn van anderen.

De kerkorde bepaalt daarbij dat diaconale middelen in principe niet bedoeld zijn voor de instandhouding van het kerkelijk leven zelf, zoals gebouwen, salarissen of organisatorische kosten van de gemeente. De kern van de diaconale opdracht blijft: hulp aan mensen in kwetsbare situaties en het bevorderen van gerechtigheid en barmhartigheid.

Tegelijk is er binnen die kaders ruimte voor uitzonderingen: in bijzondere gevallen kan de diaconie projecten binnen de gemeente ondersteunen wanneer deze een duidelijk diaconaal doel hebben, zoals het versterken van zorg, aandacht en ondersteuning voor mensen die dat nodig hebben.

Op deze manier kan de diaconie haar middelen ruimhartig en zorgvuldig inzetten waar dat nodig is – praktisch, financieel en met een warm hart. Daarmee blijft zij een belangrijke schakel tussen geloof, betrokkenheid en daadwerkelijke steun.

5.10 Conclusie

Onze financiële koers draait niet om meer of minder geld, maar om een goede afstemming tussen wat nodig is en wat mogelijk is.

Door bewust te plannen, jaarlijks een jaarplan met begroting op te stellen, creatief te denken en samen verantwoordelijkheid te nemen, kunnen we als Protestantse Gemeente Monnickendam blijven doen wat echt telt: een geloofsgemeenschap zijn die leeft, deelt en geeft.

We willen een gemeente zijn die:

- financieel zo gezond mogelijk is,
- duurzaam omgaat met wat haar is toevertrouwd,
- en ruimte biedt voor groei in geloof, ontmoeting en zorg voor elkaar.

Met realisme, vertrouwen en onderlinge verbondenheid bouwen we aan een toekomst waarin onze middelen – hoe bescheiden ook – ten dienste staan van onze missie: kerk zijn midden in de samenleving, met hart, geloof en hoop.

Beleidsrichtlijnen Financieel Beleid

De volgende beleidsrichtlijnen zijn afgeleid uit dit hoofdstuk en dienen als concrete handvatten voor uitvoering en monitoring:

26. Jaarlijks worden minimaal twee campagnes gevoerd voor bewustwording en werving van vaste bijdragen
27. We waken ervoor dat we niet meer uitgeven dan beschikbaar is en onderzoeken, wanneer dat wel dreigt te gebeuren, tijdig andere mogelijkheden om projecten verantwoord te financieren.
28. Voor grootschalige verbouwingen of investeringen wordt gewerkt met projectfinanciering, gescheiden van de gewone begroting
29. Vermogen wordt duurzaam belegd volgens de richtlijnen van de PKN en met aandacht voor ethische criteria
30. Jaarlijks wordt het energieverbruik gemonitord en worden concrete maatregelen geformuleerd voor verduurzaming
31. Alle verhuuropbrengsten en subsidies worden transparant verantwoord in de jaarrekening
32. Het college van kerkrentmeesters presenteert jaarlijks een meerjarenperspectief (minimaal 5 jaar) aan de kerkenraad en de gemeente
33. Bij financiële tegenslagen wordt binnen drie maanden een bijgesteld financieel plan voorgelegd aan de kerkenraad

Hoofdstuk 6 Evaluatie en Bijsturing

6.1 Inleiding

Het beleidsplan van de Protestantse Gemeente Monnickendam is een levend document. Het geeft richting, maar moet kunnen meebewegen met de tijd en met wat er in de gemeente gebeurt. Daarom spreken we af dat we het plan regelmatig beoordelen en aanpassen wanneer dat nodig is.

Evaluatie en bijsturing horen bij gezond bestuur. Door regelmatig stil te staan bij wat werkt en wat aandacht nodig heeft, versterken we de kwaliteit van ons gemeenteleven.

6.2 Jaarlijkse evaluatie tijdens de kerkraadsdag

De jaarlijkse evaluatie van het beleidsplan vindt plaats tijdens de kerkraadsdag, waar alle ambtsdragers bijeen zijn.

Tijdens deze evaluatie kijken we naar:

- wat er van het beleid tot nu toe is uitgevoerd;
- welke acties nog openstaan;
- of de koers nog aansluit bij de behoeften van de gemeente;
- welke onderdelen moeten worden bijgesteld of herzien.

Indien nodig wordt het beleidsplan direct aangepast of worden afspraken gemaakt over bijsturing in het komende jaar. Zo blijft het plan actueel en bruikbaar.

6.3 Jaarplan, begroting en planning

Het jaarplan is onze praktische vertaalslag van het beleidsplan. Het jaarplan is gekoppeld aan de begroting van het voorafgaande jaar en vormt samen met die begroting het werk- en planningsdocument voor het komende kerkelijke jaar.

Het jaarplan bevat:

- alle geplande activiteiten en projecten;
- de financiële middelen die per activiteit nodig zijn;
- de prioriteiten voor het komende jaar.

Het jaarplan wordt jaarlijks vastgesteld door kerkenraad en colleges en vormt de basis voor monitoring gedurende het jaar.

6.4 Evaluatie in de colleges en de kleine kerkenraad

Evalueren is een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Daarom wordt in alle afzonderlijke vergaderingen gekeken naar voortgang en bijsturing.

Dit betekent dat:

- elk college (Kerkrentmeesters, Ouderlingen, Diaconie) het jaarplan en beleidsplan regelmatig bespreekt;
- signalen, knelpunten of nieuwe ontwikkelingen worden doorgegeven aan de scribe;
- de kleine kerkenraad deze signalen bundelt en bespreekt;
- de kerkenraad in kleine samenstelling elke maand kijkt naar voortgang en waar nodig bijstuurt.

Zo blijft iedereen betrokken en ontstaat er een continue kringloop van plannen, uitvoeren, evalueren en verbeteren.

6.5 Communicatie met de gemeente

Transparantie is een belangrijk onderdeel van goed bestuur. Gemeenteleden moeten kunnen zien wat er gebeurt, welke keuzes worden gemaakt en welk effect dat heeft.

Daarom worden:

- beslissingen en evaluaties gedeeld in het kerkblad en op de website;
- grote wijzigingen in beleid of planning toegelicht op gemeenteavonden;
- begroting, jaarplan en belangrijke voortgangsmeldingen jaarlijks gepresenteerd.

Heldere communicatie versterkt de betrokkenheid van de gemeente bij het beleid.

6.6 Overdracht aan nieuwe ambtsdragers

Wanneer nieuwe ambtsdragers beginnen, ontvangen zij:

- het actuele beleidsplan,
- het jaarplan,
- de begroting,
- en een korte toelichting op lopende projecten en afspraken.

Dit zorgt voor een goede start en een duidelijke basis. Nieuwe ambtsdragers weten zo direct wat de koers is en welke taken en afspraken daar onderdeel van zijn. Het bevordert continuïteit en voorkomt verlies van kennis.

6.7 Conclusie

Evaluatie en bijsturing zijn vaste onderdelen van ons werken als gemeente. Door het beleidsplan jaarlijks te bespreken op de kerkraadsdag, het jaarplan te koppelen aan de begroting en in alle vergaderingen aandacht te hebben voor voortgang, blijven we als gemeente fris, toekomstgericht en verbonden met onze roeping.

Zo blijft het beleidsplan geen papieren document, maar een praktische gids die ons helpt om als kerk te leven, te dienen en te groeien.

Beleidsrichtlijnen Evaluatie en Bijsturing

De volgende beleidsrichtlijnen zijn afgeleid uit dit hoofdstuk en dienen als concrete handvatten voor uitvoering en monitoring:

34. Het beleidsplan wordt jaarlijks geëvalueerd tijdens de kerkraadsdag, met aanpassingen waar nodig
35. Het jaarplan wordt elk jaar in september vastgesteld en vormt de basis voor de begroting
36. De begroting wordt uiterlijk in november voorgelegd aan de kerkenraad voor vaststelling
37. Kwartaalrapportages (financieel en inhoudelijk) worden gepresenteerd in de kleine kerkenraad
38. Het jaarplan bevat SMART-geformuleerde doelen (Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch, Tijdgebonden)
39. Iedere commissie levert jaarlijks een evaluatie aan met reflectie op doelstellingen en vooruitblik
40. Bij majeure wijzigingen in omstandigheden (bijvoorbeeld ledenaantal, financiën, of maatschappelijke context) wordt tussentijds bijsturing geïnitieerd

Hoofdstuk 7 – Stip op de Horizon

7.1 Richting naar 2030

Wanneer wij vooruitkijken naar 2030, zien wij een gemeente die stevig geworteld is in geloof en traditie, maar tegelijk open en aanwezig is in de samenleving van vandaag. Onze stip op de horizon is een gemeenschap die financieel gezond is, vitaal en gastvrij; een kerk waarin de erediensten inspireren, het pastoraat breed gedragen wordt en waarin wij zichtbaar aanwezig zijn in Monnickendam en omgeving.

Wij weten dat de toekomst niet maakbaar is. Toch kiezen wij ervoor om richting te geven, doelen te benoemen en hoopvol te werken aan een kerk die betekenisvol blijft voor huidige én toekomstige generaties.

7.2 Financieel stabiel en duurzaam

In 2030 willen wij een gemeente zijn die rust op een gezonde financiële basis. Dat betekent dat een groot deel van onze inkomsten gedragen wordt door vaste bijdragen en andere betrouwbare bronnen. Daarnaast benutten wij de mogelijkheden die onze gebouwen bieden, onder meer door verhuur en door activiteiten die bijdragen aan de financiële draagkracht van de gemeente.

Duurzaamheid speelt daarbij een belangrijke rol. Wij streven ernaar onze gebouwen verantwoord te beheren, energiezuiniger te maken en waar mogelijk bewuste, groene keuzes te maken. Zo dragen wij zorg voor de schepping én voor de toekomst van onze gemeenschap.

7.3 Een vitale en betrokken gemeenschap

Ons ideaalbeeld voor 2030 is een gemeente waarin zoveel mogelijk leden actief betrokken zijn. Niet alleen door te geven, maar ook door mee te doen. Wij hopen dat een ruime meerderheid van de gemeenteleden een plek vindt binnen het diaconaat, het pastoraat, het jeugdwerk, de eredienst, missionair werk of andere vormen van kerkelijk leven.

Wij zien ontmoeting tussen de generaties als een van onze krachtbronnen. Jong en oud leren van elkaar, delen hun geloofservaring en bouwen samen aan de toekomst van de gemeente. Zo ontstaat een gemeenschap waarin iedereen zich gezien en nodig weet.

7.4 Inspirerende erediensten

De eredienst vormt het hart van ons gemeenteleven. In 2030 willen wij erediensten vieren die herkenbaar zijn door traditie, maar die ook ruimte geven aan vernieuwing, thematische verdieping en een breed palet aan muziekstijlen.

Generatiediensten, themadiensten en bijzondere vieringen maken deel uit van het ritme van het kerkelijk jaar. Muzikale variatie draagt eraan bij dat mensen van alle leeftijden zich aangesproken voelen. Zo blijft de eredienst een plek waar wij samen vieren, leren en kracht ontvangen om verder te gaan.

7.5 Pastorale zorg voor alle generaties

Voor de toekomst zien wij een pastoraat dat breed gedragen wordt. Niet alleen door de predikant, maar ook door een pastoraal team en door vele gemeenteleden die omzien naar elkaar. Pastoraat is aandacht: aanwezig zijn in vreugde en verdriet, betrokken zijn in kleine en grote dingen.

Door zorg samen te dragen kunnen wij alle generaties bereiken. Waar mogelijk zoeken we samenwerking met omliggende gemeenten om continuïteit te waarborgen. Zo blijft niemand buiten beeld en voelt iedereen zich gekend en gedragen.

7.6 Kerk midden in de samenleving

In 2030 willen wij als kerk zichtbaar aanwezig zijn in Monnickendam en omgeving. Dat betekent dat wij deelnemen aan lokale initiatieven, sociale projecten en samenwerkingen in de stad. Wij willen een kerk zijn die openstaat voor mensen die zich niet vanzelfsprekend met de kerk verbonden voelen.

Onze missionaire houding is gericht op ontmoeting en verbinding. Wij willen laten zien dat geloof, hoop en liefde ook vandaag betekenisvol zijn, juist voor hen die de kerk alleen van buitenaf kennen.

7.7 Conclusie

Onze stip op de horizon is helder: een gemeente die in 2030 financieel stabiel, vitaal en betrokken is; die erediensten viert die inspireren; die zorg draagt voor jong en oud; en die midden in de samenleving staat.

Het is geen vast eindpunt, maar een richting waarin wij ons samen bewegen. Met geloof, hoop en liefde zetten wij stappen naar een toekomst waarin de Protestantse Gemeente Monnickendam van betekenis blijft voor onze leden, onze stad en onze wereld.

Beleidsrichtlijnen Toekomstvisie 2030

De volgende beleidsrichtlijnen zijn afgeleid uit dit hoofdstuk en dienen als concrete handvatten voor uitvoering en monitoring:

41. Jaarlijks wordt de voortgang richting de doelen voor 2030 geëvalueerd en gekwantificeerd waar mogelijk
42. De streefpercentages voor actieve betrokkenheid van gemeenteleden worden jaarlijks gemonitord en gerapporteerd
43. Er wordt ingezet op het verhogen van het percentage gemeenteleden met een vaste taak of vrijwilligersrol naar minimaal 40%
44. Partnerschappen met lokale organisaties en andere kerken worden actief verkend en uitgebreid
45. Het aantal gemeenteleden tussen 18-40 jaar wordt jaarlijks gevolgd als indicator voor vitaliteit en toekomstbestendigheid
46. Concrete mijlpalen voor 2026, 2028 en 2030 worden gedefinieerd voor financiën, ledenaantal, gebouwen en activiteiten
47. De 'stip op de horizon' wordt elke drie jaar opnieuw geijkt om realiteitszin en ambitie in balans te houden

Slotwoord

Met dit beleidsplan leggen we een stevige basis voor de komende jaren. De plannen die in dit document staan, zijn niet in steen gebeiteld: ze zijn richtinggevend, inspirerend en uitnodigend. Ze vragen om betrokkenheid, creativiteit en samenwerking van allen die verbonden zijn met de Protestantse Gemeente Monnickendam.

Wij geloven dat Gods aanwezigheid voelbaar wordt in de ontmoeting tussen mensen, in de zorg voor elkaar, in de viering van geloof en in de dienstbaarheid aan de samenleving. Vanuit dat vertrouwen gaan we verder: samen, gedragen door geloof, gevoed door hoop en verenigd in liefde.

Moge dit plan ons helpen om als gemeente blijvend een vindplaats te zijn van geloof, hoop en liefde – in Monnickendam en daarbuiten, nu en in de toekomst.

Kerkenraad Protestantse Gemeente Monnickendam

November 2025